

Art. 3. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów: *W. Grabski*

Minister Sprawiedliwości: *A. Żychliński*

2.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 11 grudnia 1924 r.

w przedmiocie opłat stemplowych, które mają płać spółdzielnie.

Opłata od umów o przystąpienie do spółdzielni lub o zwiększenie udziałów.

Art. 1. Spółdzielnie (art. 1 ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach, Dz. U. R. P. № 111, poz. 733) obowiązane są uiszczać corocznie w ciągu dwóch miesięcy po zatwierdzeniu sprawozdania rocznego przez walne zgromadzenie (art. 46 punkt 4 powołanej ustawy)—lub przez zebranie przedstawicieli (art. 51) opłatę stemplową w wysokości 2% od sumy wpłat na udziały (art. 16 i 21), dokonanych w ubiegłym roku obrachunkowym (art. 53). Za wpłaty na udziały uważa się również kwoty, przypadające członkowi z tytułu podziału zysków, a zaliczone na poczet jego niepełnych udziałów (art. 57 ustęp czwarty, zdanie pierwsze).

Jeśli walne zgromadzenie (zebranie przedstawicieli) nie odbyło się w terminie, przez statut oznaczonym (ustęp drugi art. 47), to powyższą opłatę stemplową należy uiszczyć w ciągu dwóch miesięcy po upływie owego terminu.

Spółdzielnie obliczają opłatę i wnoszą ją do kas skarbowych bez uprzedniego wymiaru urzędowego.

Uwolnienie od opłaty, przewidzianej w art. 1.

Art. 2. Spółdzielnia nie podlega opłacie, wymienionej w art. 1, jeśli według swego statutu może tylko ze swymi członkami zawierać umowy, wchodzące w zakres jej działalności podstawowej, lub wprawdzie rozciąga swą działalność również na osoby, nie będące członkami, ale przypadające na nieczłonków nadpłaty i zwroty przekazuje w całości do funduszu zasobowego (art. 56 ustawy o spółdzielniach) lub innego funduszu, który według statutu nie podlega podziałowi między członków.

Zawieranie umów z nieczłonkami nie uchyla prawa do uwolnienia, jeśli umowy te są działaniami pomocniczymi, bez których nie dałyby się spełnić zadania podstawowe; nie wykluczają zatem uwolnienia np.: zakupywanie towarów przez spółdzielnię spóżywców lub przez spółdzielnię, której zadaniem jest dostarczanie członkom surowców, narzędzi i t. p.; zakupywanie materiałów budowlanych przez spółdzielnię budowlaną; sprzedawanie nieczłonkom towarów, dostarczanych spółdzielni rolniczej lub magazynowej przez jej członków, albo towarów, wytwor-

zonych przez spółdzielnię przemysłowo-wytwórczą; przyjmowanie od nieczłonków wkładów pieniężnych lub lokowanie w bankach funduszy zbędnych.

Spółdzielnia nie traci uwolnienia na skutek czynności, które wykonywa jako pełnomocnik innej osoby np. na skutek zajmowania się sprzedażą obligów Państwa Polskiego, realizacji przekazów, wyjednywania pożyczek w bankach państwowych oraz wypłacania w ich imieniu sum pożyczkowych dłużnikom i t. p.

Art. 3. Uwolnienie od opłaty, przewidziane w art. 2, ustaje z dniem, w którym zarejestrowano zmianę statutu (ustęp trzeci art. 71 ustawy o spółdzielniach), na której skutek spółdzielnia nie posiada już warunków uwolnienia, jak również z dniem, w którym, nie zmieniawszy statutu, rozpoczęła wykonywać czynności, przekraczające zakres, określony w art. 2.

Dokumenty, nie podlegające opłacie.

Art. 4. Nie podlegają opłatom bez względu na to, czy spółdzielnia jest wolna od opłaty, przewidzianej w art. 1, czy nie:

- a) dokumenty, stwierdzające stosunki prawne między spółdzielnią a jej członkami, o ile te stosunki mieszczą się w granicach działalności, określonej statutem; uwolnienie to nie dotyczy jednak obligów i weksli; uwolnienie nie dotyczy rachunków w przedmiocie należności za towary, dostarczone przez związek spółdzielni spółdzielniom-członkom, ani też rachunków w przedmiocie należności spółdzielni-członka za towary, dostarczone związkowi współdzielni;
- b) poręczenia i prolongacje przy pożyczkach, których spółdzielnia udziela swoim członkom;
- c) poświadczenia odbioru w przedmiocie przyjęcia przez spółdzielnię wkładów oszczędnościowych lub wkładów na rachunek bieżący oraz w przedmiocie zwrotu tych wkładów tudzież procentów od nich;
- d) wydawane przez spółdzielnię wyciągi z rachunków bieżących;
- e) dokumenty manipulacyjne, t. j. takie, które się sporządza wyłącznie ze względu na zaprowadzony w spółdzielni tok urzędowania, a które stwierdzają stan rzeczy, ustalony pozatem dokumentem innym;
- f) podania, wnoszone przez spółdzielnię do Rady Spółdzielczej w zakresie jej właściwości.

Spółdzielnie, określone w art. 2, są wolne od opłat za rachunki w przedmiocie należności za towary, kupione przez spółdzielnię od producentów, o ile kupno mieści się w granicach podstawowej działalności spółdzielni, określonej statutem.

Artykuł niniejszy stosuje się odpowiednio do Centralnej Kasy Spółek Rolniczych w Warszawie (Dz. P. P. P. z 1919 r. № 15 poz. 212 i 213).

Opłaty od obligów i weksli.

Art. 5. Opłata od obligów, stwierdzających otrzymanie pożyczki od spółdzielni, wynosi 1% sumy pożyczki.

Jeżeli pożyczki udzieliła instytucja drobnego kredytu, opłata od obligu wynosi 0,3%. Za instytucję taką uważa się spółdzielnię, której podstawowym zadaniem statutowym jest udzielanie członkom pożyczek oraz przyjmowanie wkładów pieniężnych, dopóki wysokość kredytu, udzielonego jednej osobie, nie przewyższa kwoty, którą określi rozporządzenie.

Minister Skarbu może zezwolić poszczególnym spółdzielniom celem uiszczenia opłaty od obligów, jak również opłaty, przewidzianej w art. 1 ustawy z dnia 26 października 1921 r. (Dz. U. R. P. z 1922 r. № 38, poz. 313), na kasowanie znaczków stemplowych na obligach, na wekslach przekazowych, wystawionych przez spółdzielnię, oraz na wekslach własnych, płatnych na rzecz spółdzielni lub na jej zlecenie; Minister Skarbu określi, w jakim terminie i w jaki sposób kasowanie ma być dokonane. Zezwolenie takie może być każdego czasu odwołane.

Rachunki w przedmiocie należności spółdzielni za towary, dostarczone centrali handlowej.

Art. 6. Jeśli opłaty od rachunku, którym spółdzielnia stwierdziła swą należność za towary, dostarczone centrali handlowej, nie uiszczone przed doręczeniem rachunku centrali, to centrala obowiązana jest solidarnie ze spółdzielnią, która rachunek wystawiła, do uiszczenia opłaty. Podwyżka z powodu nieuiszczenia opłaty lub uiszczenia spóźnionego (art. 13) będzie jednak wymierzona tylko w razie nieuiszczenia w ciągu dni czternastu po doręczeniu rachunku centrali.

Za centralę handlową uważa się organizację, której zadaniem podstawowym, wyrażonym w statucie, jest pośrednictwo handlowe w interesie spółdzielni lub innego rodzaju zrzeszeń, również na zysk nie obliczonych.

Przepisy, dotyczące związków rewizyjnych.

Art. 7. Nie podlegają opłacie:

- a) rachunki, któreimi związek rewizyjny (art. 68 i 70 ustawy o spółdzielniach) stwierdza swą należność, wynikłą z działalności związkowej (art. 66 ustawy o spółdzielniach), oraz poświadczenia odbioru takich należności;
- b) podania, wnoszone przez związek rewizyjny do Rady Spółdzielczej w zakresie jej właściwości, oraz podania do innych władz państwowych, wnoszone przez związek w sprawach spółdzielni, do niego należących.

Art. 8. Minister Skarbu może na wniosek związku rewizyjnego zezwolić, aby spółdzielnia, które do niego należą, uiszczały za pośrednictwem związku:

- a) opłatę, przewidzianą w art. 1;
- b) opłaty od obligów, stwierdzających otrzymanie pożyczki od spółdzielni (art. 5), o ile spółdzielnia może według statutu udzielać pożyczek tylko swym członkom.

Zezwolenie to może być każdego czasu odwołane.

Opłatę od obligów (punkt b) oblicza się w wysokości 1%, względnie 0,3%, od sumy pożyczek, udzielonych w okresie, za który następuje uiszczenie.

Minister Skarbu ustali terminy uiszczenia oraz określi, jakich danych ma związek rewizyjny dostarczyć władzy skarbowej celem sprawdzenia obliczeń.

Minister Skarbu może na wniosek związku rewizyjnego zwolnić go od obowiązku uiszczenia opłat za te spółdzielnie, które nie dostarczyły związkowi odnośnych kwot w ciągu terminu im wyznaczonego. O ile związek skorzysta z takiego zezwolenia, winien złożyć władzy skarbowej wykaz spółdzielni opieszających.

Przepisy o nadzorze nad spółdzielniami w zakresie opłat stemplowych.

Art. 9. Spółdzielnia oraz te związki rewizyjne, które, korzystając z art. 8, pośredniczą przy uiszczeniu opłat stemplowych, obowiązane są na żądanie władzy skarbowej zezwolić jej na przejrzanie dokumentów i ksiąg celem sprawdzenia, czy spółdzielnia lub związek rewizyjny przestrzegają przepisów niniejszej ustawy.

Członkowie zarządu spółdzielni lub związku rewizyjnego winni na żądanie władzy skarbowej podać jej szczegółowo i zgodnie z prawdą wszelkie znane im okoliczności, których znajomość potrzebna jest do celu powyższego.

Art. 10. Sądy mają przysyłać izbom skarbowym, właściwym według siedziby spółdzielni, odpisy wyroków, przewidzianych w art. 112 oraz w punkcie 1 art. 113 ustawy o spółdzielniach.

Art. 11. Jeżeli spółdzielnia, względnie związek rewizyjny (art. 8), nie uiściły opłaty, przewidzianej w art. 1 lub w art. 5, mimo braku warunków uwolnienia (art. 2 i 3), lub uiściły mniej niż się należy, opłatę wymierza władza skarbowa i zawiadamia o wymiarze przez nakaz płatniczy.

Art. 12. Opłatę, wymierzoną przez władzę skarbową (art. 11), należy zapłacić w ciągu miesiąca od doręczenia nakazu płatniczego. Kwoty, nieuiszczone w tym terminie, będą ściągnięte w drodze przymusowej według przepisów o egzekucji podatków bezpośrednich. Odwołanie (art. 18) nie odracza płatności.

Przepisy o naruszeniach ustawy.

Art. 13. Spółdzielnia, która nie uiściła opłaty, przewidzianej w art. 1 lub art. 5, albo uiściła ją tylko w części lub po upływie przepisanej terminu, ma zapłacić podwyżkę, którą oznaczy urząd skarbowy w wysokości, nie przewyższającej dziesięciokrotnej kwoty nieuiszczonej, lub uiszczonej po upływie przepisanej terminu lub w sposób inny niż przepisany.

Jeżeli nie uiszczonej opłaty, którą należało uiścić za pośrednictwem związku rewizyjnego (art. 8), do uiszczenia podwyżki są obowiązane:

- tylko związek rewizyjny, jeśli nie wskazał spółdzielni opieszalej;
- tylko spółdzielnia opieszala, jeśli związek ją wskazał.

Zastosowanie niniejszego artykułu w przypadkach, w których opłaty nieuiszczono wcale, lub uiszczone ją tylko w części, nie zwalnia spółdzielni od obowiązku uiszczenia opłaty, względnie części, której brakuje.

Art. 14. Winni innego rodzaju naruszeń niniejszej ustawy lub przepisów wykonawczych, wydanych na jej podstawie, ulegają karze pieniężnej w wysokości od 10 do 300 złotych.

Art. 15. Władza skarbowa wymierza podwyżki i kary pieniężne, przewidziane w art. 13 i 14. Należy je uiszczyć w ciągu dwóch tygodni od doręczenia orzeczenia, którem nałożono podwyżkę, względnie karę pieniężną. Przymusowe ściąganie może nastąpić dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia.

Przedawnienie.

Art. 16. Prawo Państwa do żądania opłaty, przewidzianej w art. 1 lub 5, ulega przedawnieniu z upływem lat pięciu od dnia, w którym prawo to powstało.

Odpowiedzialność z art. 13 i 14 ulega przedawnieniu z upływem lat pięciu od dnia, w którym zaszło naruszenie przepisu.

Bieg przedawnienia przerywa się przez wszelkie czynności urzędowe, odnoszące się do wymiaru lub uiszczenia opłaty, względnie grzywny, o ile czynności te doszły do wiadomości podatnika.

Środki prawne.

Art. 17. Zwrotu kwoty, uiszczonej nienależnie tytułem opłaty w myśl art. 1 lub 5, można żądać w ciągu roku od dnia uiszczenia.

Art. 18. Od nakazu płatniczego (art. 11), od orzeczenia w przedmiocie podwyżki (art. 13 i 15) oraz od orzeczenia odmownego na prośbę o zwrot nadpłaty (art. 17) można w ciągu miesiąca od doręczenia wnieść odwołanie do władzy wyższej.

Od orzeczenia w przedmiocie kary pieniężnej (art. 14 i 15) można w ciągu dwóch tygodni od doręczenia wnieść na ręce władzy, która orzeczenie wydała, bądź odwołanie, bądź żądanie rozpatrzenia sprawy przez sąd. Odwołanie rozstrzyga władza skarbowa drugiej instancji. Rozstrzygnięcie to jest ostateczne. Podatnik, który wybierze drogę odwołania do władz skarbowych, traci prawo odwołania się do sądu.

W razie przekazania sprawy sądowi, właściwym jest sąd powiatowy, względnie sąd pokoju. Na obszarze obowiązywania niemieckiej ustawy postępowania karnego z dnia 1 lutego 1877 r. stosuje się §§ 459—469 tej ustawy.

Przepis kompetencyjny.

Art. 19. Minister Skarbu ustali właściwość władz skarbowych do przedsiębrania czynności urzędowych w myśl ustawy niniejszej i przepisów wykonawczych, wydanych na jej podstawie.

Przepisy przejściowe.

Art. 20. Postanowienia niniejszej ustawy, dotyczące spółdzielni, stosują się do dnia 31 grudnia 1925 r. również do zrzeczeń, wymienionych w art. 117 ustawy z dnia 29 października 1920 r. (Dz. U. R. P. № 111, poz. 733), które jeszcze nie uzgodniły swych statutów z przepisami powołanej ustawy.

Począwszy od 1 stycznia 1926 r. stosowane będą do zrzeczeń tego rodzaju postanowienia niniejszej ustawy z wyjątkiem art. 2.

Art. 21. Art. 1 niniejszej ustawy stosowany będzie po raz pierwszy do wpłat na udziały, dokonanych począwszy od dnia wejścia ustawy w życie.

Art. 22. Upoważnia się Ministra Skarbu do zezwolenia na zaniechanie wymiaru opłat stemplowych oraz kar pieniężnych (podwyżek) w przypadkach naruszenia przepisów o opłatach stemplowych (należnościach stemplowych i bezpośrednich), o ile te naruszenia wiążą się z działalnością spółdzielni lub związków rewizyjnych, a zaszyły przed wejściem w życie ustawy niniejszej.

Przepisy końcowe.

Art. 23. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej tracą moc obowiązującą:

- 1) ustęp 6 art. 69 rosyjskiego zbioru ustaw o opłatach (ros. zb. praw tom V wyd. z 1903 r);
- 2) ustawy austriackie: z dnia 21 maja 1873 r. (Dz. Pr. P. № 87), z dnia 1 czerwca 1889 r. (Dz. Pr. P. № 91), z dnia 11 czerwca 1894 r. (Dz. Pr. P. № 111) i z dnia 3 stycznia 1913 r. (Dz. Pr. P. № 5);
- 3) postanowienia ustępów 1 i 3 pozycji 1 A c) taryfy stemplowej niemieckiej (w brzmieniu, ustalonym ustawą z dnia 26 lipca 1918 r. Dz. Pr. Rzeszy Niem. str. 799) — o ile dotyczą spółdzielni;
- 4) postanowienia ustępu d) pozycji 10 taryfy stemplowej, wprowadzonej rozporządzeniem b. gen.-gubernatora warszawskiego z dnia 19 lipca 1916 r. (Dz. Rozp. № 40, poz. 127) (w brzmieniu, ustalonym ustawą z dnia 16 lipca 1920 r. — Dz. U. R. P. № 73, poz. 498) — o ile dotyczą spółdzielni.

Art. 24. Ustęp 14 art. 14 ustawy z dnia 28 października 1921 r. o opłatach stemplowych od rachunków i poświadczeń odbioru sum pieniężnych lub innych przedmiotów wartościowych (Dz. U. R. P. № 92, poz. 676) otrzymuje brzmienie następujące:

„14) wydawane przez powiatowe lub gminne kasy oszczędności w przedmiocie przyjęcia lub zwrotu wkładu oszczędnościowego”.

Art. 25. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 26. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w dniu 1 kwietnia 1925 r. i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów

i Minister Skarbu: *W. Grabski*

Minister Sprawiedliwości: *A. Żychliński*